

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

The Administration of the Student Care and Support System by
Educational Personnels under the Office of Buengkan
Secondary Educational Service Area

อติวิชญ์ เกษฐาน

Atiwit Kahathan

โสภี วิวัฒน์ชาญกิจ

Sopee Wiwatchankit

ในตะวัน กำหอม*

Naitawan Kumhom

วาสนา เลิกเปลี่ยน

Wasana Leikpeliyn

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

Department of Educational Administration,

Faculty of Social Sciences and Education Thongsook College

Corresponding author, e-mail: ntawan@hotmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 18 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 20 มีนาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 31 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา 2) เปรียบเทียบการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น มีค่า IOC เท่ากับ 1 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (F-Test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และต่ำสุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) เปรียบเทียบการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, บุคลากรทางการศึกษา, นักเรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of the administration of the student care and support system by educational personnels and 2) to compare the administration of the student care and support system by educational personnels classified by gender, position and working experience. The sample of this research was 285 teachers and educational personnels in 2024 academic years. The research instrument was a questionnaire, which had an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1 and a reliability coefficient of 0.89. The statistics for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation and F-Test.

The results of the study found that 1) the overall level of personnel administration in the student support and assistance system was high. When examining individual aspects, forwarding students was rated the highest, followed by promotion of student development, while the lowest aspect was knowing students individually. 2) The comparison result of the overall and individual aspects of the administration of the student care and support system by educational personnels classified by gender, position, and working experience had found no significant difference at the level of 0.05.

Keywords: Student care and support System; Educational personnel, Student.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในหมวด 3 สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 49 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ มาตรา 52 เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560: 1-90) ซึ่งสาระในรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 6 การศึกษา นั้นต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 5) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุง 2560 ได้กล่าวไว้ว่า ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 3) และการจัดการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ คือ เก่ง ดี มีสุข สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนโดยการบ่มเพาะ กล่อมเกลา ปลูกฝัง และปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนเกิดความคิดตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีทักษะชีวิตที่ดีเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 2)

ในปัจจุบันการศึกษาไทยของเด็กและเยาวชนไทยไม่ค่อยดีมากนัก อาจมีสาเหตุหนึ่งมาจากสังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการคมนาคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เกมส์ และโซเชียลมีเดีย (Social Media) ต่างๆ อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ มากมาย ทั้งสถานภาพทางเศรษฐกิจ การคมนาคม การแพทย์ และการศึกษา ซึ่งในขณะเดียวกันมนุษย์ต้องใช้ชีวิตยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น จนเกิดปัญหาตามมาไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ จราจรติดขัด สิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส เกิดอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น โรคที่เกิดจากความเครียดเพราะค่าครองชีพในปัจจุบันสูงจนส่งผลให้ผู้ปกครองต้องทำงานหนักเพื่อให้มีรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายในครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนบุตรหลานตลอดจนปล่อยปละละเลยให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ทำให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น โดดเรียน หนีเรียน เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน สูบบุหรี่ และบุหรี่ยาเสพติด ขาดคุณธรรม จริยธรรมส่งผลให้ได้รับค่านิยมที่ผิดๆ ทำให้ขาดการควบคุมตนเองจนกลายเป็นเด็กก้าวร้าว ซึ่งปัญหาของเด็กและเยาวชนยิ่งทวีความรุนแรงและขยายกว้างมากขึ้น จนทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา (ศิวา ขุนชำนาญ, 2564: 41)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพเด็ก นักเรียนให้มีความพร้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียนและแก้ปัญหาทางสังคมสถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียน โดยการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนักเรียน ซึ่งกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนการส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม เด็กนักเรียนจะต้องได้รับการพิทักษ์ ปกป้อง คัดกรอง และดูแล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ, 2563: 4)

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬหลายแห่งนั้น ยังมีปัญหานักเรียนโดดเรียน หนีเรียน เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน สูบบุหรี่และบุหรี่ยาเสพติด ขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดการให้คำปรึกษาและการแนะนำของผู้ปกครองกับนักเรียนยังมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน และภาวะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองส่งผลให้นักเรียนออกกลางคันไม่สามารถกลับเข้ามาสู่ในระบบการศึกษาได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬจึงนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการปกครองนักเรียนเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการส่งเสริมการป้องกันปัญหาและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านความสามารถทางการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว โดยดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ, 2566: 25)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบ และบุคลากรทุกฝ่าย

ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนในระดับสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสม และช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งให้สถานศึกษามีมาตรฐานในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยเป็นการการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 970 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2567 โดยใช้สูตรทาร์ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 727-728) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ 283.21 คนและผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลำดับและขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารงานและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิด

2) สร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ต (Likert Scale) ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอคำแนะนำ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความรายข้อ ว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่ายอมรับ ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่ายอมรับไม่ได้ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่ายอมรับไม่ได้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) และเลือกข้อคำถามที่ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 ซึ่งข้อคำถามในแต่ละข้อได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามในแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อ ดังนั้น จึงสามารถนำมาใช้ได้ทุกข้อ

4) นำข้อคำถามที่คัดเลือกได้จากข้อ 3 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ และนำไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเครื่องมือไปตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 ดังนั้น จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

5) นำแบบสอบถามที่ได้จากตรวจสอบหาความเชื่อมั่นที่สมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 ฉบับ ด้วยตนเองและแบบออนไลน์ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเองและแบบออนไลน์

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน และมีความสมบูรณ์จำนวน 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามหลักของเบสท์และคาห์น (Best and Kahn, 1993: 247) ซึ่งมีค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามเพศ ตามตำแหน่ง และประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยการหาค่าเอฟ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2567 เป็นเพศหญิงมากที่สุด มีตำแหน่งครูมากที่สุด และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาตั้งแต่ 5-10 ปีมากที่สุด

2. การบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเรียงตามลำดับ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนติดตามผลการส่ง ต่อนักเรียนกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้ผู้ปกครองให้ความยินยอมในการส่งต่อผู้เรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับครูที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

2.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน

2.3 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา รองลงมา คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนโดยการให้รายละเอียดข้อมูลที่เป็นจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการดำเนินงานและผู้บริหารได้สร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาดูแลและติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาเพื่อการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.5 ด้านด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูที่ปรึกษา และผู้บริหารได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย เพศหญิง และ

LGBTQ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งครูผู้ช่วย ตำแหน่งครู ตำแหน่งครูชำนาญการ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้าน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานด้าน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ทุกช่วงประสบการณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำแนกรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1. ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

2. ในการเยี่ยมบ้านนักเรียนควรมีการวางแผนการเยี่ยมบ้าน กำหนดเยี่ยมบ้านปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3. โรงเรียนควรมีการให้ที่ปรึกษาจัดทำข้อมูล SDO ของนักเรียนรายบุคคลเข้าระบบเพื่อให้ สามารถส่งต่อไปยังครูท่านอื่นๆ และที่ปรึกษาในชั้นต่อไปได้

ด้านการคัดกรองนักเรียน

1. ควรเพิ่มแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย มีการนำโปรแกรมประเมินพฤติกรรม นักเรียนเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลและทันต่อโลกปัจจุบัน

2. ควรมีการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการส่งต่อข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียน และสามารถคัดกรอง นักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

3. ควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด เพื่อสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1. ครูควรสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะและ เสริมสร้างประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมตามความ สนใจและความถนัดของนักเรียนให้มากขึ้น

2. ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้นและพัฒนาทักษะตามความชอบของ นักเรียน

3. ควรจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถ และสร้างคุณค่าให้กับนักเรียน

ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

1. ควรมีการแนะแนวและพูดคุยกับนักเรียนบ่อยๆ เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาเพื่อหาวิธีป้องกันและการแก้ไขที่เป็นระบบ
2. ควรอบรมครูให้เข้าใจกระบวนการและเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถให้คำปรึกษา แนะนำได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและธรรมชาติของนักเรียน
3. ควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

ด้านการส่งต่อนักเรียน

1. ควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการส่งต่อเพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ
2. ควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแล นักเรียนได้ถูกต้องต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรฉาย ไทยรัตน์ (2561: 76) ที่ได้ศึกษาการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าภาพรวมของการวางแผนปฏิบัติการงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษารายด้านมีดังนี้

1.1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนติดตามผลการส่งต่อนักเรียนกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้ผู้ปกครองให้ความยินยอมในการส่งต่อผู้เรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือระหว่างครูแนะแนวกับครูที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะขาดความเข้มงวดในการกำกับติดตามงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของนิ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกาวรรณ แก้วโพธิ์ (2559: 90) ที่ได้ศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จากการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูที่

ปรึกษาได้จัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นตามความสมัครใจและความถนัดของนักเรียน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดโครงการ/กิจกรรมให้กับ นักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงกับกลุ่มมีปัญหายังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี เตยอ่อน (2558: 74-76) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะ ช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

1.3 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา รองลงมา คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนโดยการให้รายละเอียดข้อมูลที่เป็นจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการดำเนินงานและผู้บริหารได้สร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชาววัดสุคอุกรณ์ที่ทันสมัย ขาดความเข้มงวดในการกำกับติดตามในการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 105) ที่ได้ศึกษาการบริหารและการจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาเพื่อการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูยังขาดการทบทวนเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 55-75) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรจากการศึกษาพบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการให้มีความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนในการให้ข้อมูลกับสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูที่ปรึกษาและผู้บริหารได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน

เป็นรายบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและจิตวิทยาแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กังนันทน์ ไทยรัตน์ (2561: 76-105) ที่ได้ศึกษาการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย เพศหญิง และ LGBTQ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กังนันทน์ ไทยรัตน์ (2561: 76-105) ที่ได้ศึกษาการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าภาพรวมของการวางแผนปฏิบัติการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากและจำแนกตามเพศพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งครูผู้ช่วย ตำแหน่งครู ตำแหน่งครูชำนาญการ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเป็นรายบุคคลตามระดับความสามารถของนักเรียน ครูมีการดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมและทำรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรดา มลิล (2564: 31-41) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถม ศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งการทำงานพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า ทุกช่วงประสบการณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีเทคนิควิธีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

กรดา มลิล (2564 : 31-41) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

- 1.1 โรงเรียนควรดำเนินการอัปเดตข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและควรมีการสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคล
- 1.2 โรงเรียนควรมีการจัดฝึกอบรมให้คณะครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำสารสนเทศและวางแผนดำเนินการในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการรู้จัก นักเรียนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 1.4 ผู้ปกครอง ชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียนโดยการให้รายละเอียดข้อมูลที่เป็นจริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาหรือโรงเรียนในเครือข่ายหรือในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษาของแต่ละเครือข่ายมาวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.2 ควรศึกษารูปแบบวิธีการแปลกใหม่ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เปรียบเทียบกับวิธีการหรือแนวคิดเดิมแล้วนำมาวางแผนในการดำเนินงานต่อไป

บรรณานุกรม

- กรดา มลิล. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 8(2): 31-41.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. *การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ. (2560). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. *การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- ปกาวรรณ แก้วโพธิ์. (2559). ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปราณี เตยอ่อน. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล). การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิวา ขุนชำนาญ. (2564). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. การประชุมหาญใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ. (2563). แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2566 - 2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://shorturl.asia/PlpDi>. [11 พฤศจิกายน 2567]